

Poolse werknemers voor glastuinbouw een uitkomst

Mentaliteit Poolse werknemers: hard,

Johan de Jong:

“Poolse werknemers komen voor veertig, vijftig, zestig uur per week naar Nederland.”

Al een aantal jaren weten Poolse werknemers de weg naar Nederland te vinden. Van de naar schatting 50.000 in Nederland werkende Polen is ongeveer de helft werkzaam in de tuinbouw. Vooral de glastuinbouw is een grootgebruiker van de Poolse arbeid. In de sector krijgen de Polen de handen op elkaar voor hun werklust en betrouwbaarheid. Ondanks de hogere kosten die aan een Pools arbeidsuur kleven.

TEKST EN BEELD: JOS BEZEMER

Sinds het Schengen-verdrag hebben Poolse werknemers vrij toegang tot de arbeidsmarkten in de Schengen-landen. Het betreft Polen die van origine Duits zijn en in het verleden ter compensatie een Duits paspoort hebben gekregen. Dat geeft hen het recht om in de Schengen-landen aan de slag te gaan. Ongeveer gelijktijdig met het Schengen-verdrag kwam de bestrijding van illegale arbeid in Nederland hoger op de agenda te staan. Voor ondernemers in de Nederlandse glastuinbouw werd het ondoenlijk om arbeidsknelpunten op te lossen. Werk genoeg, maar nauwelijks een mens te vinden die het wilde, kon of mocht doen. De legale Poolse werknemers werden een solide oplossing voor de problemen.

Duurder dan Nederlanders

Goedkoper dan Nederlandse werknemers zijn de Polen niet. “Ze werken in Nederland. Dat betekent dat ze moeten worden betaald volgens de Nederlandse wet- en regelgeving”, vertelt Johan de Jong. Hij is directeur van Holland Contracting, een in De Lier gevestigde uitzendorganisatie met de uitleen van Poolse arbeid als specialisme.

“De inzet van Poolse arbeid brengt bovendien extra kosten met zich mee. De huisvesting komt erbij, vaak ook vervoerskosten voor het woon/werkverkeer en er zijn kosten van tolken en vertalingen. Alles bij elkaar zijn Poolse werknemers plusminus 10 procent duurder dan Nederlandse werknemers.”

betrouwbaar en netjes werken

Polen zijn flexibeler

Toch is de vraag naar Poolse arbeid groot. De verklaring is simpel. De Jong: "De extra kosten komen heel simpel terug uit een hogere productiviteit. De Poolse werknemers werken hard en kijken niet gek op als hen wordt gevraagd over te werken. Ze zijn dus flexibeler. Daarnaast zijn het betrouwbare werknemers; ze begrijpen wat kwaliteit is en werken daar hard aan. Verder hebben deze werknemers - vaak nog onder het communisme - een goede opleiding gehad. En tot slot zijn het natuurlijk geen avonturiers die naar het buitenland trekken. Het zijn mensen met een gezin, met kinderen, ze willen hun perspectief verbeteren en iets opbouwen voor hun gezin. Geen avonturiers, wèl ondernemend van aard."

De Jong vergelijkt dat met Nederlanders, die door werkloosheid min of meer gedwongen de glastuinbouw in moeten. "Die misen toch flink wat motivatie."

Maximaal 24 weken

Wie Poolse arbeid wil inhuren, komt bureaucratie tegen. Maar als een vacature aantoonbaar niet met een Nederlandse werknemer kan worden vervuld, komt er een vergunning af en ligt de weg naar het Poolse 'reservoir' open.

De Poolse werknemer van uw keuze krijgt in het kader van seizoensarbeid een tewerkstellingsvergunning voor maximaal 24 weken op uw bedrijf. Na die 24 weken móet hij of zij vertrekken. Een vertrek uit Nederland is niet verplicht; een nieuwe vergunning is mogelijk. Tussen de oude en de nieuwe vergunning moet minimaal één dag zitten: bij een andere werkgever kan na een dag verder worden gewerkt.

Vijftig, zestig uur per week

Holland Contracting weet de weg in de bureaucratie en werkt uitsluitend met Poolse werknemers die in Polen blijven wonen. "Dat zijn nu eenmaal de sterkst gemotiveerden", legt De Jong uit. "Zij zijn bezig hun bestaan te verbeteren. Werken in het buitenland is voor hen een prima middel om dat te bereiken. Poolse werknemers die in het buitenland wónen, gaan toch wel eens leunen op het daar beschikbare verzorgingsstelsel."

De organisatie van De Jong heeft drie intake-centers in Polen en selecteert uitsluitend mensen die tenminste zes weken aaneen beschikbaar zijn. "Met deze aanpak kunnen we onze klanten volumes uren bieden. Voor de Poolse werknemers is het geen bezwaar. Zie het zo: je bent bereid je gezin of je relatie voor langere tijd achter te laten om elders een goed inkomen te verdienen. Dan kún je ook langer van huis af en wil je uit zo'n tijd het maximale halen. Vandaar dat Poolse werknemers ook geen belangstelling hebben voor parttime-functies. Veertig, vijftig, zestig uur per week, daar komen ze voor."

Duistere business

Overigens komt de ondernemer die buitenlandse arbeid wil inhuren in een nogal duistere, ongeorganiseerde business terecht. Verschillende organisaties vechten daartegen. De Stichting Financiële Toetsing en de organisatie Register Inleen Arbeid (RIA) controleren de afdracht van premies en de sociale verzekeringen. En de bij de Stichting Keurmerk Internationale Arbeidsbemiddeling

Levoplant in Maasland werkt met Poolse werknemers en is daar erg tevreden over, aldus bedrijfsleider Martin van Dijk (rechts).

aangesloten uitzendorganisaties maken bovendien veel werk van huisvesting, medische zorg, sociale begeleiding, vervoer, veiligheid en de beschikbaarheid van tolken. "Geen ondernemer hoeft met dubieuze bedrijfjes in zee te gaan", aldus De Jong. "Er zijn zes-, zevenhonderd uitzendbedrijven bij deze organisaties aangesloten. Zie het als een nette, effectieve en transparante inrichting van de keten voor tijdelijke arbeid."

Wennen aan denkwijze

Op 1 mei neemt de Nederlandse regering een besluit over het openstellen van de grenzen voor arbeid uit de landen van Midden- en Oost-Europa. Blijven ze dicht, dan verandert er weinig. Gaan ze open, dan kunnen meer mensen uit de regio tijdelijk naar Nederland komen. De Jong verwacht dan echter geen toevloed uit Polen of andere landen. "De markt moet het ook allemaal op kunnen nemen."

Poolse arbeid heeft perspectief, besluit hij. "Je moet wennen aan de Poolse denkwijze. Het initiatief komt niet vanzelf, het moet van top naar bottom gaan. Wellicht is dat de volksaard, het zijn geen polderaars die met collega's in discussie gaan over wat de beste oplossing moet zijn. Maar als je daar goed mee omgaat, zijn de Polen goede en slimme medewerkers die veel kunnen en veel willen. Ook managementachtige taken kun je soms aan Poolse werknemers kwijt."

Een zegen voor de Nederlandse glastuinbouw. Zo beschouwen veel ondernemers de beschikbaarheid van Poolse werknemers. Het Oost-Europese land heeft een traditie in de export van tijdelijke arbeid. Poolse werknemers hebben een mentaliteit van hard, betrouwbaar en netjes werken. Zij zijn duurder dan hun Nederlandse collega's, maar dat wordt goedge maakt door een hogere productiviteit.

SAMENVATTING